

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia kwietnia 2011 r.

**Pan
Henryk Cegiełka
Zachodniopomorski Komendant
Wojewódzkiej
Państwowej Straży Pożarnej
w Szczecinie**

LSZ-4100-01-03/2011
P/10/171

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła kontrolę Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie (KW PSP) w zakresie wykonania budżetu w 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 24.03.2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Panu Komendantowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie budżetu KW PSP w 2010 r.

1. KW PSP w 2010 r. zrealizowała dochody w wysokości 157,9 tys. zł, tj. w kwocie o 75,8% wyższej niż w 2009 r. (38,2 tys. zł). KW PSP zaniechała planowania dochodów na 2010 r., mimo że w 2009 r. zrealizowała je w 4 takich samych paragrafach (tj. §§ 0750, 0870, 0920 i 0970). Było to niezgodne z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych², który stanowi, że podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków. Ujęte w rocznych planach finansowych jednostek budżetowych dochody stanowią prognozy ich wielkości (art. 52 ust. 1 pkt 1 uofp). KW PSP zaplanowała wpływy z tytułu dochodów w roku bieżącym.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm., zwana dalej „uofp”

Uzyskane dochody (zrealizowane w rozdziale 75410 – Komendy Wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej), w pełnej wysokości przekazane zostały na rachunek dochodów budżetu państwa, z zachowaniem terminów określonych w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29.06.2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa³.

Szczegółową analizą objęto 15 pozycji należności (§§ 0580, 0750, 0970) na kwotę 139,6 tys. zł (tj. 88,4% dochodów). Wszystkie te należności wymierzono zgodnie z umowami i – poza 1 przypadkiem – prawidłowo zaksięgowano. Przypadek ten dotyczył należności w § 0750 (859,20 zł) ujętej w ewidencji w kwocie wyższej o 28,64 zł, niż określono w nocie księgowej (w czasie kontroli NIK dokonano korekty sprawozdania Rb-27 w kolumnie nadpłaty). W 13 badanych przypadkach należności zostały naliczone terminowo i ujęte w danym roku obrotowym, a w 2 pozostałych dotyczących należności na kwotę 5.972,48 zł (ujętych §§ 0580 i 0750) naliczono je w 47. i 64. dniu po upływie okresu sprawozdawczego, w którym wystąpiły zdarzenia uzasadniające ich naliczenie. Jedna z tych należności, w kwocie 5.084,64 zł (kara umowna z tytułu nieterminowej realizacji umowy), została naliczona 25.02.2010 r., mimo że wykonawca zrealizował umowę w roku poprzednim (23.12.2009 r.), co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 29.09.1994 r. o rachunkowości⁴.

Z 15 badanych należności – 10 na kwotę 135,3 tys. zł zostało zapłaconych terminowo. W przypadku 5 pozostałych należności (w § 0750 na kwotę 4,3 tys. zł) KW PSP nie prowadziła działań windykacyjnych, mimo że należności zostały zapłacone od 28. do 38. dnia po wystawieniu not księgowych (które nie określały terminu płatności). W związku z tymi opóźnieniami wystawiono noty obciążeniowe z tytułu odsetek, które w kwocie 24 zł zostały zapłacone i odprowadzone terminowo do budżetu państwa.

2. Wydatki ogółem KW PSP w 2010 r. wyniosły łącznie 11.838,9 tys. zł (99,9% planu po zmianach). W trakcie roku plan wydatków KW PSP zwiększono o środki finansowe z 10 rezerw celowych (3.770,7 tys. zł) i zmieniono 12 decyzjami Komendanta, w tym 11 decyzjami zgodnie z posiadanym przez Komendanta upoważnieniem Wojewody Zachodniopomorskiego. W jednym przypadku, Komendant dokonał przeniesienia kwoty 17.576 zł z § 6060 na § 6050 (decyzją nr 07/2010 z 30.08.2010 r.) z przekroczeniem upoważnienia określonego w § 10 ust. 1 i ust. 2 zarządzenia nr 68/2010 Wojewody Zachodniopomorskiego z 19.02.2010 r.⁵, co stanowiło naruszenie § 11 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 29.06.2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budże-

³ Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵ upoważnia się kierowników państwowych jednostek budżetowych pełniących funkcję dysponenta III stopnia do dokonywania w obrębie jednego rozdziału przeniesień wydatków oddanych do ich dyspozycji, z wyłączeniem wydatków majątkowych.

towych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną⁶. KW PSP 31.10.2010 r. dokonała korekty księgowania faktury na podstawie, której wydatkowała 17.567 zł oraz sprawozdania Rb-28 za październik 2010 r., w którym błędnie wykazano wydatki inwestycyjne.

Największy udział w strukturze wydatków miały wydatki na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi funkcjonariuszy i pracowników cywilnych na kwotę 5.117,6 tys. zł (43,2% ogółu) oraz wydatki za zakupy inwestycyjne w wysokości 4.085,2 tys. zł (34,5%).

KW PSP dokonała wydatków majątkowych w kwocie 4.085,2 tys. zł, zgodnie z planem finansowym po zmianach oraz planem zdań inwestycyjnych i harmonogramem realizacji wydatków na 2010 r. KW PSP w 2010 r. wydatkowała na wynagrodzenia oraz na nagrody 5.321,9 tys. zł, realizując założenia planu finansowego w 100%.

KW PSP rozliczyła 100% środków finansowych otrzymanych z 5 objętych badaniem rezerw celowych na kwotę 3.526,3 tys. zł (93,5% ich ogółem), które wykorzystwała zgodnie z ich przeznaczeniem i w terminach przewidzianych na ich wydatkowanie. Stwierdzono, że KW PSP od 1 do 16.12.2010 r. wydatkowała 48.973,41 zł, przekraczając o tę kwotę obowiązujący w tym okresie plan finansowy, co było niezgodne z art. 44 ust. 1 pkt 3 uofp. Po między ostatnią a przedostatnią zmianą planu wydatków⁷ przekroczono plan w 5 (na 9 objętych badaniem) paragrafach, tj. w: 4210 o 18.103,99 zł, 4250 o 5.909,32 zł, 4300 o 21.570,80 zł, 4430 o 2.231,86 zł, 4550 o 1.157,44 zł.

Na 31.12.2010 r. w KW PSP nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28 zobowiązania na kwotę ogółem 107,1 tys. zł dotyczyły należnych dodatkowych wynagrodzeń rocznych (z pochodnymi) oraz zapłaty za dostawy i usługi z terminem płatności w 2011 r.

Szczegółowe badania wydatków bieżących pozapłacowych i majątkowych na kwotę ogółem 13.588,5 tys. zł wykazało, że były one zgodne z planem finansowym i celowe, z punktu widzenia realizacji zadań nałożonych ustawą z dnia 24.08.1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁸. Wszystkie 5 badanych wydatków majątkowych na kwotę 6.400,7 tys. zł (co odpowiadało 47,1% badanej populacji wydatków i 42,7% wartości zamówień publicznych udzielonych w 2010 r.) było dokonanych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych⁹. Badane postępowania były prawidłowo przeprowadzone i udokumentowane, zgodnie z przepisem art. 96 pzp oraz zakończone terminowym podpisaniem

⁶ Dz. U. Nr 116, poz. 783 ze zm.

⁷ wprowadzoną decyzjami nr Fn/11/2010 z 30.11.2010 r. i nr Fn/12/2010 z 17.12.2010 r.

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 68 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm., dalej pzp.

niem stosownych umów. Prawidłowo zamieszczano i przekazywano ogłoszenia wymagane przepisami pzp.

W 2010 r. KW PSP określiła działania dla zadania „Ochrona przeciwpożarowa, działalność ratowniczo-gaśnicza oraz zapobiegawcza” finansowanego z budżetu środków krajowych Wojewody Zachodniopomorskiego.

3. Obowiązujące w KW PSP procedury kontroli zarządczej odpowiadały wymogom art. 68 uofp. Przyjęta zarządzeniem nr 1/WF/2008 Komendanta z 16.06.2008 r. polityka rachunkowości (zmieniona zarządzeniem nr 1/WF/2010 z 2.08.2010 r.) zawierała elementy określone w art. 10 ustawy o rachunkowości.

NIK pozytywnie ocenia skuteczność systemu księgowości i kontroli finansowej oraz wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości rocznej, natomiast pozytywnie z zastrzeżeniami wiarygodność ksiąg w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej. W toku kontroli zbadano 52 dokumenty księgowe na łączną kwotę 13.588,5 tys. zł (spośród populacji na kwotę 16.607,8 tys. zł), w tym 43 wybrane losowo (na kwotę 5.756,1 tys. zł) i 9 - metodą doboru celowego (7.832,4 tys. zł). Badania losowo wybranych dowodów wykazały, że w 2 przypadkach ujęto wydatki na kwotę 152.210,50 zł do niewłaściwych okresów sprawozdawczych, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Nieprawidłowości te dotyczyły faktury nr 88/2010 z 22.10.2010 r., którą ujęto w księgach 20.11.2010 r., mimo wpływu do KW PSP 26.10.2010 r. oraz faktury 05/08 z 27.08.2009 r., ujętej w księgach 14.09.2010 r., mimo jej wpływu do KW PSP 27.08.2010 r.

Zastrzeżenia dotyczące wiarygodności ksiąg w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej wynikają także z faktu, że księgi roku 2010 były zamykane (przenoszone na trwale z bufora do ksiąg) w terminach za styczeń, luty, marzec 2010 r. odpowiednio w dniach: 14.10., 19.10. i 26.10.2010 r.; za pozostałe miesiące roku 2010 (nie dotyczy grudnia) 10.01.2011 r. Brak systematycznego zamykania ksiąg rachunkowych skutkowało sporządzaniem sprawozdań budżetowych w KW PSP w oparciu o niezaksięgowane zapisy znajdujące się w buforze w okresie od stycznia do listopada 2010 r. Nieprawidłowości te stanowiły naruszenie art. 23 ust. 1 i 5 ustawy o rachunkowości (wymóg zamykania ksiąg wprowadzono w nowym systemie finansowo-księgowym KW PSP).

Roczne sprawozdania (za rok 2010): Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z były sporządzane prawidłowo. Dane w nich zawarte były zgodne z zapisami na odpowiednich kontach ksiąg rachunkowych, z wyłączeniem konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, na którym zaewidencjonowano o 634,2 tys. zł więcej niż wykazano w sprawozdaniu Rb-28. Kwota ta dotyczyła zobowiązań KW PSP finansowanych ze środków pozabudżetowych, dla których

nie prowadzono wyodrębnionego konta analitycznego. Dla konta 201 nie prowadzono również podziałki klasyfikacji budżetowej, mimo wymogu określonego w polityce rachunkowości KW PSP (brakujące elementy wprowadzono w nowym systemie finansowo-księgowym).

NIK pozytywnie ocenia sposób, zakres i terminy przeprowadzenia inwentaryzacji w 2010 r., które były zgodne z wymogami art. 26 i art. 27 ustawy o rachunkowości. KW PSP do 18.03.2011 r. nie zaktualizowała Instrukcji przeprowadzenia inwentaryzacji (wprowadzona zarządzeniem Komendanta Nr 14/2002 z 4.11.2002 r.) w zakresie zapewnienia porównywalności danych dotyczących nieruchomości, wynikających z ewidencji księgowej z ewidencją odpowiednio gminnego, powiatowego i wojewódzkiego zasobu nieruchomości, stosownie do wymogu § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z 5.07.2010 r.¹⁰.

4. KW PSP realizowała w 2010 r. ze środków europejskich projekt pn. "Na straży bezpiecznej drogi - doposażenie jednostek PSP w sprzęt do ratowania technicznego na drogach województwa lubuskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego"¹¹, na który wydatkowała łącznie 3.105,1 tys. zł, z tego: 2.639,3 tys. zł środków europejskich oraz 465,8 tys. zł środków z budżetu państwa. W wyniku realizacji projektu, zgodnie z jego założeniami, zakupiono sprzęt specjalistyczny, w tym 2 ciężkie samochody ratownictwa technicznego. Wszystkie poniesione wydatki dokonane zostały zgodnie z przeznaczeniem i były wydatkami kwalifikowanymi. Wydatki ze środków europejskich były ewidencjonowane w sposób prawidłowy, na wyodrębnionych do tego celu kontach.

5. W 2010 r. KW PSP nie dokonała terminowo zwrotu żadnego z 30 wadium, które z odsetkami (na sumę 191,1 tys. zł) zwrócono od 2 dni do 39 miesięcy i 23 dni po terminie określonym w art. 46 ust. 1 pzp. KW PSP dokonała terminowo zwrotu 7 z 31 zabezpieczeń należytego wykonania umowy, a 8 zabezpieczeń (tj. 25,8%) z odsetkami na kwotę 96,4 tys. zwrócono od 7 dni do 17 miesięcy i 5 dni po terminie określonym w umowach zawartych z wykonawcami. W trakcie kontroli NIK (od 7 do 15.03.2011 r.) KW PSP zwróciła 9 z 30 wadium oraz 3 z 8 zabezpieczeń na łączną kwotę 61.048,60 zł, co odpowiadało 21,2% łącznej wartości wadium i zabezpieczeń zwróconych po terminie (287.515,18 zł).

Badania w tym zakresie wykazały ponadto, że KW PSP nie odprowadziła w 2010 r. na dochody budżetu państwa zatrzymanego 21.10.2010 r. wadium w kwocie 3.000 zł, w związku z niezuzupełnieniem oferty. Na wniosek Naczelnika Wydziału Kwatermistrzow-

¹⁰ w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

¹¹ na podstawie trójstronnej umowy o współpracy zawartej 23.10.2009 r. przez Komendanta KW PSP, Komendanta KW PSP w Gdańsku i Komendanta KW PSP w Gorzowie Wielkopolskim - beneficjenta umowy nr POIS.08.01.00-00-002/09-00 z dnia 22.09.2009 r. o dofinansowanie ww. projektu.

skiego z 11.03.2011 r., w związku kontrolą NIK, wadium z odsetkami w kwocie 3.014,68 zł odprowadzono do budżetu 15.03.2011 r., tj. 145 dni od dnia jego zatrzymania, co stanowiło naruszenie § 4 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. *Naliczanie należności KW PSP stanowiących dochód budżetu państwa w danym roku obrotowym zgodnie z art. 6 ustawy o rachunkowości.*
2. *Prowadzenie działań windykacyjnych wobec dłużników zalegającymi z opłatami z tytułu najmu pomieszczeń.*
3. *Dokonywanie zmian planu wydatków zgodnie z upoważnieniem udzielonym przez Wojewodę Zachodniopomorskiego.*
4. *Wydatkowanie środków finansowych w oparciu o obowiązujący plan finansowy.*
5. *Zaktualizowanie Instrukcji przeprowadzenia inwentaryzacji.*
6. *Dokonywanie zwrotów wadiów zgodnie z art. 46 ust. 1 pzp oraz zabezpieczeń należytego wykonania umowy w terminach umownych określonych z wykonawcami.*
7. *Terminowe przekazywanie do budżetu państwa dochodów z tytułu zatrzymanych wadiów.*

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK oczekuje od Pana Komendanta, w terminie miesięcznym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.